

# ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ

Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου  
Ἑσωτερικοῦ δρα. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ

«Ἀναπλάσεως» καὶ ἐκδόσεως τοῦ Χρυσοστόμου  
ἐδὸς Φλέσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σίνωδον.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίσις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Ἡ ζημία τῆς ψυχῆς, ὑπὸ Ἀθανασίου Δ. Πάλλης. — Ὁ ἀπόγονος τοῦ πηθήκου. — Ἐυαγγελικὴ Περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τῶν Ἀγίων Πάντων. — Τὸ Διήγημα τῆς «Ἀναπλάσεως» ἡ ἱεραρχικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρυστάλλου Δασκαλοπούλου. — Θεῖον Κήρυγμα «Ἀναπλάσεως».

## ΠΙΣΤΙΣ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑ ΕΝ Τῇ ΘΕΡΑΠΕΙΑΙ ΑΣΘΕΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου.)

Τὸ ἔργον τῆς θεραπείας ἀσθενῶν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ ἦτο θαῦμα ἀφειλούμενον εἰς τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ. Ἡ ἀγαθότης τοῦ τὸ ἀπερᾶσκειν ἡ δὲ δύναμις τοῦ τὸ ἐξετάλει.

Καὶ ἡ μὲν δύναμις τοῦ δὲν ἀνεγνώριζε κανὲν ἐμπόδιον. Οὐδὲν θαυμασιώτερον ἀπὸ τὴν πλάσιν ὀφθαλμοῦ καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάστασιν νεκροῦ. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐκαμνεν ἀμφότερα μεθ' ὅσης εὐκολίας ἐθεράπευσε τὴν πυρίσσουσαν πενθερὰν τοῦ Πέτρου.

Καὶ διότι τοιαῦτα ἦτο ἡ δύναμις τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως ἐπιτύχη τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας, δὲν εἶχε καμμίαν ἀνάγκην τῆς ἀνθρωπίνης συνδρομῆς καὶ συμβουλείας.

Ὅσον ἀφορᾷ ἡμῶς τὴν ἀπόφασίν τοῦ πρὸς ἐνέργειαν θαύματος, αὕτη ὑφίστατο ἐπηρεασμὸν ἐκ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ πίστις τὴν προεκάλει, οὕτως εἰπεῖν, καὶ τὴν συνέτρεχεν. Ἐδομεν μάλιστα εἰς τὸ προηγουμένον φύλλον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀπῆται πίστιν πρὸς ἐπιτέλειαν θαύματος. Εἰς δὲ τὸν πατέρα τοῦ κατεχομένου ἀπὸ πνεῦμα καφόν καὶ ἀλαλον, εἶπε τὸ πασιγνώστον: «Εἰ δύνασθαι πιστεῖσθαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι» (Μάρκ. Θ'. 23). Ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι ἡ ἐκ τῶν ἀνθρώπων πίστις ἦτο ἡ ἐνεργούσα τὸ θαῦμα. Τί τὴν ᾔθελε λοιπὸν τὴν πίστιν ταύτην ὁ Ἰησοῦς; Ὡς ὅρον ἠθικὸν διὰ τὴν ἀπόφασίν τοῦ πρὸς ἐπιτέλειαν τοῦ θαύματος. Ἦθελε δηλαδὴ νὰ δείξῃ, ὅτι ἄξιοι τῆς βοηθείας τοῦ εἶνε ἐκεῖνοι, αἵτινες τὸν παρακα-

λοῦσι μετὰ πίστεως. Τοιουτοτρόπως καὶ ἡμεῖς ἐλεοῦμεν κυρίως τοὺς ἀξίους ἐλέους. Δὲν ἐπεται δ' ἐκ τούτου, ὅτι τὸ ἔλεος ἐνεργεῖται καθόλου ἢ ἐν μέρει ἀπὸ τῶν λαμβάνοντα· ἀλλ' ἀπὸ ποῶν μόνον; ἀπὸ τῶν δίδοντα. Ὅσοι διὰ τὸν ἐλεηθέντα, αὐτὸς δὲν συνέπραξεν εἰς τὴν ἰσχύϊ τοῦ ἐλέους, ἀλλ' ὑπεβοήθησεν ἀπλῶς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐλεησαντος. Καὶ ἐντεῦθεν ἡ πρᾶξις τῆς ἐλεημοσύνης δὲν λογίζεται τοῦ λαβόντος, ἀλλὰ τοῦ δόντος.

Καὶ ὅτι ἡ πίστις τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐγχερίζετο εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Ἰησοῦ πρὸς ἐνέργειαν τοῦ θαύματος, καταφαίνεται τρανῶς ὅπου ὁ Ἰησοῦς ἐθεράπευεν ἀγνοοῦμενος ἀπὸ τοῦ θεραπευομένου καὶ μὴ κάμνων εἰς αὐτοὺς καὶ νένα λόγον περὶ πίστεως. Ἐδὼ μάλιστα καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ αὐτὴ πρὸς ἐπιτέλειαν τοῦ θαύματος ἐλαμβάνετο ἐκ μόνης τῆς ἀγαθότητος τοῦ, χωρὶς ἡ πίστις ἡ ἐξ ἀνθρώπων νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἠθικὸς αὐτῆς ἀγωγὸς ἀλλὰ τὸ πᾶν, καὶ ἡ ἀπόφασιν καὶ ἐκτέλειον ἐπετέλει μόνῃ ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ δύναμις τοῦ Ἰησοῦ. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο ἐξαίρεσις· κατὰ κανόνα ἀπερᾶσκει νὰ θεραπεύσῃ ὅπου συνέτρεχεν ἡ πίστις ὅχι ὡς ἐνεργὸς δύναμις διὰ τὸ ἔργον τῆς θεραπείας, ἀλλ' ὡς ἠθικὴ αἰτία διὰ τὴν ἀπόφασιν πρὸς θεραπείαν.

Ἀλλ' ἂν ἡ ἀγνοία περὶ τοῦ Ἰησοῦ δὲν παρεμποδίζε τὴν θεραπευτικὰ τοῦ θαύματος, ἡ πρὸς αὐτὸν ἀπιστία τὰ ἀνεχαίτιζε. Τοιουτοτρόπως, ὅτε μετέβη εἰς τὴν πατρίδα τοῦ τὴν Ναζαρέτ καὶ οἱ συμπολιταὶ τοῦ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ, «οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν (ἥτοι οὐδὲν θαῦμα) ποιῆσαι, εἰ μὴ δλίγους ἀρρώστους ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσε· καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν» (Μάρκ. ΣΤ' 5, 6). Ἐδὼ δὲν ἀγνοοῦσιν ἀπλῶς τὸν Χριστόν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν πιστεύουσι, καὶ σκανδαλίζονται μάλιστα ἐν αὐτῷ. Ἐντεῦθεν οὐδὲ θαυματουργεῖ· ὅπως δὲ λέγει ὁ Μάρκος, «οὐκ ἠδύνατο». Πῶς δὲν ἠδύνατο; Ἦθελεν ἀρά γε, δὲν ἠμπόρει δὲ νὰ θαυματουργήσῃ; οὐδαμῶς· ὅτι ἠδύνατο, τὸ ἀπέδειξε θεράπευσας καὶ ἐκεῖ δλίγους ἀρρώστους δι' ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ· ὅτι ἠδύνατο, τὸ ἡγγαῖστο ἡ παντοδυναμία, μετὰ τὴν ὁποίαν ἀνέστησε τοὺς νεκρούς. Πῶς

λοιπόν λέγει ὁ Εὐαγγελιστής, ὅτι «οὐκ ἠδύνατο»; Τὸ «οὐκ ἠδύνατο» σημαίνει, ὅτι δὴν εἴχοντο πρέπον ν' ἀποκαταστή τὴν ἐνέργειαν πολλῶν θανάτων μεταξύ ἀνθρώπων, οἵτινες καὶ ἀνάξιοι ἦσαν διὰ τὴν ἀπιστίαν των, καὶ ἔντι νὰ ὠφεληθῶνται πνευματικῶς ἐκ τῶν θανάτων του, μάλιστα ἐσκυδαλίζοντο καὶ συνεκοιτίζοντο. Οὕτω καὶ ἡμεῖς λέγομεν: «ἔν ἡμῶν νὰ σὲ βοηθήσω»; καὶ ὅταν δυνάμεθα νὰ βοηθήσωμεν, εἰν θελήσωμεν, ἀλλ' εὐρισκόμεν πρέπον, ὅτι ὀφείλομεν νὰ μὴ θελήσωμεν. Μὰς παρακαλεῖ λ. γ. κάποιος νὰ τὸν παραλάβωμεν εἰς τὴν ὑπερσίαν μας, ἢ νὰ τὸν συντρέξωμεν διὰ συστάσεως εἰς τὸ νὰ καταλάβῃ θέσιν τινα. Καὶ δυνάμεθα νὰ κόμωμεν καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο, ὅτι νὰ θελήσωμεν. Δὲν θέλωμεν ὅμως, ἐπεὶδὴ μὰς ἐπέδειξεν ἀχαριστίαν, ἐπεὶδὴ δὲν μὰς ἐμπνέει ἐμπιστοσύνην, ἢ δι' ἄλλην παρομοίαν αἰτίαν. Καὶ μὴ θέλωμεν ἀπλῶς, λέγομεν ὅτι δὲν δυνάμεθα; ἔτσι δὲν εὐρισκόμεν πρέπον, καὶ ἐλλείπουν οἱ ῥητικοὶ ὅροι, διὰ τοὺς δποίους ὁ ἀπερριζόμενος νὰ δώσωμεν τὴν συνδρομὴν καὶ τὴν βοήθειαν. Οὕτω καὶ ὁ Ἰησοῦς δὲν ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἢ ἀποφυγῇ τῶν θεραπευτικῶν πράξεων του δὲν εἶχεν αἰτίαν ἰδικὴν τοῦ αἰδυναιμίου, ὅπως κοινῶς καὶ συνήθως ἐνοούμεν τὴν ἀδυναμίαν, ὡς ἐλλείψιν ἡλικιᾶς ἢ κινότητος πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς θελήσεως, ἀλλ' ἡ ἀδυναμία του, ἥτοι ἡ μὴ πηροχὴ τῆς δινημέως του αἰτίαν εἶχε τὴν ἰδικὴν ἀναξιοσύνην τῶν ἀνιπολιτῶν του, παρ' οἷς δὲν ὑπῆρχε λόγος τις καὶ σπουδῆς, ὅπως παράσχῃ ἄφρονα τὰ εὐεργετήματα τῆς δυνάμεώς του.

Καὶ ἥδη ἂν ἐξετάσωμεν εἰδικώτερον, ἐν εἰς τῆς μετὰ πίστεως θεραπείας συνέπραττε καὶ τοῦ θεραπευομένου ἢ πίστις πρὸς ἐπιτελεῖν τοῦ ἀποτελέσματος, ὡς βιολύς, οὕτως εἰπεῖν, παρρησίαν, ὅχι πλέον τῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἰησοῦ.

Καθὼς προκεδείχθη ἡ δύναμις τοῦ Ἰησοῦ, ὅχι δύναμις μεγίστη ἀπλῶς, ἀλλὰ παντοδυναμία, δὲν εἶχε καμμίαν ἀνάγκην συνδρομῆς, ὅπως κατορθώσῃ τὸ θαῦμα. Μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ θαύματος, ἐν αὐτῇ τῇ ἰκνότητι ὑπῆρχεν ὅλη ἡ δύναμις πρὸς ἐπιτελεῖν αὐτοῦ. Ἐν ταῖς ταῖς, διακροτοῦντες πάντοτε τὸ πρόνημα τοῦτο καὶ τὴν πεποίθησιν, ὀρεόμεν νὰ διακρίνωμεν εἰς τῆς μετὰ πίστεως αὐτοῦ τοῦ πάσχοντος δύο περιπτώσεις. Τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ θεραπεία ἐγένετο εἰς νοσήματα, εἰς τὴν ἄσθιν τῶν ὁποίων καμμίαν ἐπιρροὴν δὲν δύναται ν' ἀσκήσῃ ἡ λεγομένη ἱπποβολή καὶ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ὑποβολὴ δύναται ν' ἀσκήσῃ θεραπευτικὴν τινα ἐπίδρασιν. Παραδείγματα τῆς πρώτης περιπτώσεως ἔχομεν, τὴν θεραπείαν τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ καὶ τῆς θεραπείας τῶν λεπρῶν. Εἰς αὐτάς ἡ θεραπευτικὴ ἐνέργεια διεξήχθη ὁλόκληρος ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἰησοῦ, ἄνευ τῆς καταναλώσεως δυνάμεώς τινος, οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης ἐκ μέρους τῶν θεραπευθέντων. Παραδείγματα τῆς δευτέρας περιπτώσεως εἶνε, ἐκτὸς μνηρῶν ἄλλων, αἱ θεραπείαι πυρεσάντων καὶ παραλυτικῶν ἐξ ἐκείνων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνονται εὐχάριστα ἀπο-

τελέσματα καὶ διὰ τῆς λεγομένης ὑποβολῆς. Εἰς ταύτην δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν, ὅτι ὁλόκληρον τὸ θεραπευτικὸν ἀποτέλεσμα ὀφείλετο εἰς τὸν Ἰησοῦν, χωρὶς ἐν τοῖς τοῖς ν' ἀποκρίνεται ἐντελῶς ἰπὸ τοῦ ἀποτελέσματος καὶ τῆς πρὸς αὐτὴ ἐνεργείας ἢ πίστεως τοῦ θεραπευθέντος.

Ἀς σαφηνίσωμεν δι' ἐνὸς παραδείγματος τὸν ἰσχυρισμὸν μας τοῦτον. Θέλοντες νὰ σηκώσῃς βάρος τι, κατῆ-τερον τῶν δυνάμεών σου, προσκαλεῖται, χάριν παιδείας, παιδίον ἐξεπές, ὅπως σὺς συντρέξῃ. Καὶ σὺς συντρέχει ἡ συμμετοχὴ του δὲν σὺς ἦτο ἀνυγκησία καὶ ἄνευ πύ-της, μετὰ πάσης ἐκείνης, ἄνευ στενοχωρίας τινός, ὅτι ἐσκαίνετε μόνος σας ὁλόκληρον τὸ βάρος. Τὸ κατάρχημα ἄρα δύναται καὶ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὁλόκληρον ἰδικόν σου. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποκρίνεται τὴν εἰς τὴν ἄσθιν συμμετοχὴν τοῦ παιδίου καὶ τὴν ἐν τῷ ἀποτέλεματι εἰσφορὰν δυνά-μεώς τινος ἐξ αὐτοῦ. Ἡ εἰσφορὰ αὕτη ἦτο βεβαίως περι-τὴ, καὶ ἠδύνατο νὰ λείψῃ, ἐνὸς τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἐπύ-χετο καὶ μόνον ἐκ μέρους σας μετὰ τῆς αὐτῆς εὐχερείας, οὐχ' ἦτο, ὡς γεγονός ἀπλῶν, ὡς δύναμις συντρέχου-ἐν τῇ ἐνεργείᾳ, ἄνευ ὅμως ἀναγκαιότητος καὶ ἄνευ ἀνα-κουφίσεως τῆς κυρίας δυνάμεως, ἐν τῇ αὐτῇ ἐννοίᾳ δὲν ἔρ-νεται νὰ θεωρηθῇ ἄτοπος ἢ ἐν τῷ ἔργῳ συμμετοχὴ τοῦ παιδίου. Οὕτως, εἰς τὰς ὑπ' ὀψιν ἡμῶν περιπτώσεις, ἡ θεραπεία ἦτο ἀσφαλὴς καὶ βεβαία καὶ διὰ μόνου τοῦ Ἰη-σοῦ, καὶ ἡ πίστις τοῦ θεραπευθέντος οὐδαμῶν τῇ ἐξοικε-βοήθειαν, οὐδ' εἶχεν ἐκεῖνος ἀνάγκην τῆς ἐλαχίστης βοή-θειας, ἀλλ' ὡς γεγονός, ἀπλῶν συμμετοχῆς τινος εἰς τὴν θεραπείαν, συμμετοχῆς, ἥτις οὐδὲν ἀνεπλήρωσεν, ἐν τῇ αὐτῇ ἐννοίᾳ δὲν εἶνε ποτὶς ἄτοπος; νὰ θεωρηθῇ ἡ πίστις τοῦ θεραπευθέντος.

Ὁ Ἰησοῦς, πρὸς ἐνέργειαν θεραπείας ὑπ' αὐτοῦ, ἀπῆ-ται, ὡς εἴπωμεν, συνήθως καὶ κατὰ κανόνα, πίστιν. Δύνα-ται δὲ τις νὰ ἐρωτήσῃ: καὶ ποῖαν ἄρα γε ἀπῆται πίστιν; Ἡ πίστις, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆται, ἦτο πίστις σπου-δαία εἰς τὸν Θεόν, καὶ πίστις ἀδίστακτος, περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ, ὡς δυνάμενος νὰ κατορθώσῃ ἐν Θεῷ, πᾶσαν θερα-πείαν. Πίστις χριστιανικὴν ἡμερῶμεν, ὡς ὁ ἴδιος τὴν ἐξήγγειλε καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ Συμβόλῳ τῆς πίστεως τὴν διέστησε, πίστιν τοιαύτην δὲν ἐξῆτησεν ἀπὸ κα-νέας, εἰς καμμίαν περίπτωσιν θεραπείας. Οὐδ' ἦτο δυνα-τὸν νὰ ζητησῇ. Αὐτοὶ οἱ ἀπόστολοι πρὸ τῆς ἀναστάσεως του ἔχουσι ἀσφαλῆ τινα ἰδέαν περὶ τοῦ προσώπου του. Ἡ φάνηται ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ κατὰ ὁμοφωνίαν οἱ Ἐρ-μηνευταὶ διεξηγοῦσιν, ἡ ἰδιότης τοῦ Χριστοῦ, ὡς τοῦ ἐκ σαρκὸς καὶ αἵματος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ὡς προσώπου τῆς Ἀγίας Τριάδος, δὲν εἶχεν ἐννοηθῇ μέγιστον τοῦ θανάτου τοῦ οὐδ' ὑπ' αὐτῶν τῶν μαθητῶν του. Ἐπομένως, ὅταν ἡ Ἐκκλήσια καὶ ἡ γυνὴ ἡ Χαναννα καὶ ὁ πατὴρ τοῦ κατεχρήμενου, ἀπὸ πνεύματος καὶ ἀλλων, ἐδήλωσαν ὅτι πιστεύουσιν ἢ ἐκαλοῦντο νὰ πιστεώσωνται, ἡ πίστις των δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἦε ἡ πίστις τῆς χριστιανικῆς Ἐκ-κλησίας, ἀκριβὴς ὁμοειδής, ρωτικὴ καὶ γυναικῶς καὶ αὐτῇ

οὐδ' ὑπῆρχε ἐνδεξις τις ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν διηγήσεων, ὅτι ἦτο τοιαύτη. Ὁ Ἰησοῦς, ὥςτις ὁμοίει πολλὰς οἰκο-νομίας καὶ κατὰ συγκατάθεσιν, ὅχι ὡς ἤθελε νὰ ἐμυλῇ, ἀλλ' ὡς ἠδύνατο ν' ἀκούσων καὶ νὰ ἐνοήσων οἱ ἀκροα-ταὶ του δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀπαίτῃ πρὸς θεραπείαν πί-στιν, τὴν ὁποίαν τότε δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχωσιν οὐδ' οἱ μα-θηταὶ του αὐτοί. Ἀπῆται λοιπόν ἀπλῶς τὴν πίστιν εἰς Θεόν, καὶ τὴν πίστιν, ὅτι αὐτὸς ἠδύνατο ἐν Θεῷ νὰ ἐνεργῇ πᾶσαν θεραπείαν ἄνευ τῆς παραμικρᾶς δυσκολίας. Καὶ τὴν συγκατάθεσιν ταύτην ἐξακολούθησε καὶ μετὰ τὴν ἰδρυσιν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Ἰησοῦ. Διότι, ὡς γνωστὸν καὶ καθὼς βεβαιούται ἐν τοῖς βίοις τῶν ἁγίων, θεράπεται καὶ τοὺς ἐπιτελούμενους αὐτὸν ἀλλοθρήσκους, μολοντί οὗτοι δὲν τὸν ἐπικαλοῦνται καὶ δὲν τὸν πιστεύ-ουσι κατὰ τὸ δόγμα τῆς ἀληθείας καὶ γνησίας αὐτοῦ πί-στεως. [Ἔπεται τὸ τέλος]

## Η ΖΗΜΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Κοινὴ μολογία καὶ παραδοχὴ εἶναι, ὅτι ὁ βίος ὁ ἐπί-γειος κατὰ τὸ πλεῖστον, ἂν μὴ καθόλου, παρουσιάζει σπά-διον ὀλίψεων καὶ πειρασμῶν, στεργίσεων καὶ κινδύνων, ζῆμων καὶ ἀτυχημάτων.

Αἱ νόσοι πολυπληθεῖς καὶ ἀπειλητικαὶ περὶ ἡμᾶς ἵσταν-ται, ἔτοιμοι νὰ μᾶς καταλάβουν, διαμνην ἐν ὑπαίθρῳ ἐν ὅρῳ χειμῶνος δύναται νὰ προκαλέσῃ οἰκονομικὴν νόσον, καὶ πολὺ ταχέως, προῶς ἴσως καὶ παρ' ἐλπίδα, νὰ μᾶς στειλῇ εἰς τὸν τάφον. Ἀσθένεια ἢ θάνατος φιλάτου μᾶς συγγενούς ἢ φίλου ἐπιστηθίου μᾶς βυθίζει εἰς δυσθυμίαν καὶ ἀφόρητον ὀλῖπν, μᾶς ποτίζει μὲ μωρίας πικρίας, πλη-γώνει βαθέως καὶ ἐδυνάει τὴν καρδίαν μας, ἔτι δὲ πρέπει νὰ παρέλθουν καὶ πολλὰ εὐχάριστα γεγονότα νὰ μεσολαβήσων, διὰ νὰ καταστῇ δυνατόν, ἂν ὅχι νὰ ἀπο-σθεσθῇ ἀπὸ τὴν μνήμην μας τὸ ἀποδεχόμενον πρόσωπον, ἀλλὰ τοῦλάχιστον νὰ μετριάσθῃ τὸ ἄλγος μας καὶ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ὁδὸν μας.

Βαδίζει τις ἡμέριμος εἰς τὴν ὁδόν, ὅτε ἀπροσδοκῆτως ὀλῖος, εἰς στιγμὴν τίς οἶδε ποῖον θελκτικὸν ἀναπόλησεν καὶ εὐχάριτων ἐνθυμημάτων, ὑφίσταται προσβολὴν ἀπὸ τινὸς ἐχθροῦ ἢ ἄλλον τινα κακοῦργον, καὶ ἡ πληγώνεται ἢ νεκρὸς πίπτει, θῦμα ἀνθρώπων θηριωδῶν, καὶ ἀπατρο-παῖων.

Εἶσαι ἔμπορος; διχόθειες εἰς τὴν ἐργασίαν σου περιου-σίαν ὁλόκληρον μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θέλεις τὴν αὐξήσει καὶ πολλαπλασιάσει, ἐντίμως καὶ δικαίως ἐργαζόμενος καὶ μόχθων. Ἀλλὰ τὴν ὁρμήν μεταβάλλονται ταχέως ἢ φορὰ τῶν πραγμάτων ἀγχοτρόφος. Αἱ ἐργασίαι ἐλαττώ-νται, ὀφείλεται δύστροποι ἢ ἀτυχῆσαντες ἀρνοῦνται τῶν ὀφειλομένων τὴν ἀπόδοσιν, πολλὰ προσκαίζοντες οἱ πρῶ-τοι, μὴ ἔχοντες οὐδὲν οἱ δεῦτεροι. Οὕτω δὲ ἡ περιουσία δλοῦν ἐλαττοῦται καὶ ἐξάντλειται, δὲν εἶναι δὲ μακρὰν ἢ ἡμέρα, καθ' ἣν πτωχὸς καὶ ἀθλιός, ἀδυνατεῖ καὶ ἐαυ-

τὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν σου νὰ συντρέξῃς πρὸς ἡμέτρον ὀλῖπν σου καὶ στενοχωρίαν.

Μὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς θέλω νὰ εἰπῶ, ὅτι πολλὰ ζή-μια καὶ συμφοραὶ συμβαίνουν εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, δὲν ὑπάρχει δὲ ἀνθρώπος εἰς τὴν γῆν, ὅσον πλούσιος καὶ ἂν ἦναι, μὲ ὅσων δόξαν καὶ ἂν ἦναι περιβεβλημένος, μὲ ὅσων ῥομὴν καὶ ἂν ἦναι προικισμένος, ὁ ὅποιος νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι ἐδούλεσε καὶ δοκιμάζει ζῆμιας μικρᾶς ἢ μεγάλας, σπου-δαίας ἢ μὴ, ἀδιάφορον.

Ἀλλ' αἱ ζῆμια αὐταὶ τίποτε δὲν εἶναι ἁπέναντι μᾶς μεγάλως καὶ σπουδαίως ζῆμιας, τὴν ὁποίαν ὑφίστανται οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων ἐνεκα τῆς μωρίας των καὶ τῆς ἐργάτης των παραφροσύνης.

Ποία αὕτη; **Ἡ ζῆμια τῆς ψυχῆς.**

Ἰδοὺ ἡ φοβερώτερα, ἡ σκληρώτερα, ἡ βαρυτέρα, ἡ δδυ-νηρώτερα καὶ οἰκτροτέρα ἀπὸ ὅλας τῆς ζῆμιας.

Ὁμνῶσιν αἱ ζῆμια πᾶσαι αἱ ἐγκόσμιαι ἁπέναντι τῆς αἰωνίου ζῆμιας, τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἡ ψυχὴ μας, ὅταν ἀπομακρυνώμεθα ἀπὸ τὸν Χριστόν καὶ πλησιάζωμεν εἰς τὸν Διάβολον.

Εἶναι μὴδὲν αἱ συμφοραὶ καὶ αἱ στεργίσεις τοῦ κόσμου, εἶναι μὴδὲν αἱ νόσοι αἱ ποικίλαι καὶ ὁ θάνατος, μὴδὲν εἶναι ἡ στεργίσις χρημάτων, ἐνθυμημάτων καὶ τροφῶν, καὶ τῶν χειροδῶν πάντων, ταῦτα πάντα μὴδὲν ἔχονται, λέγω, πρὸ τοῦ ὕψους τῆς μεγίστης καὶ φοβερώτερης ἀπὸ ὅλας τῆς ζῆμιας, ἥτις εἶναι ἡ ζῆμια τῆς ἀθανάτου ψυχῆς μας.

Οἱ κατὰ τὴν ψυχὴν των ζῆμιούμενοι δὲν χάνουν περιου-σίας, οὔτε οἰκίας, οὔτε χώρας, οὔτε βασιλείας, οὔτε δόξαν ἐγκόσμιον, ἀλλὰ καὶ τι ἀσυγκρίτως ἁνώτερον καὶ πολυ-τιμώτερον ὅχι ἀπὸ αὐτὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν κόσμον ὅλον, δηλαδὴ τὴν ψυχὴν των. Τοῦτο ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου διαβεβαίει λέγων: «Τὶ ὀφείλεται ἄνθρωπος, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζῆμιώσῃ;»

Ὁ Χριστὸς μᾶς λέγει: «Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς, ἐγὼ ἡ ζωὴ, ἐγὼ ἡ ἀλήθεια, ἡ εὐτυχία ἐγὼ, ἡ σωτηρία ἐγὼ. Μακρὰν ἔμου σότος, καὶ ζῶσης, καὶ κακοδαμονίας φοικώδης, καὶ θάνατος αἰώνιος, θάνατος ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ θάνατος σώμα-τος, ζῆμια οὐράνιος, ἀλλὰ καὶ ζῆμια ἐπίγειος».

Ἀλλ' ἡμεῖς εἰς τὴν μέθην τῶν παθῶν καὶ τῶν ἡδονῶν τὸν οἶστον, τυφλοὶ καὶ ἀνίσθητοι πνευματικῶς, οἰκτροὶ καὶ ἀθλιοὶ ῥηϊκῶς, κλείομεν τὰ ὦτα εἰς τοὺς λόγους τοῦ Σωτῆρος αὐτοῦ καὶ τὰ ὦτα στρέφομεν, ἀρπαζόμενοι νὰ ζῶμεν ὡς μωροὶ καὶ ἀφρονες, τοῦ γυδαίου ὀλισμοῦ καὶ τοῦ ταπεινοῦ κόσμικοῦ συμφέροντος λάτραι.

Ἀς φωνάξῃ ὁ Σωτὴρ, ἄς φωνάξῃ ἡ Ἐκκλησία, ἄς βροντοφωνοῦν αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ ἡ καθημερινὴ πείρα, ὅτι τὸ μέγιστον κέρδος ἀπὸ τὰ κέρδη ὅλα εἶνε τὸ νὰ κερ-δίσωμεν τὴν ψυχὴν μας, καὶ ἡ μεγίστη ζῆμια ἀπὸ ὅλας εἶναι τὸ νὰ χάσωμεν τὴν ψυχὴν μας.

Πῶς κερδίζομεν τὴν ψυχὴν μας; Πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστόν, προσευχόμενοι τακτικῶς εἰς αὐτόν, ὑπακούοντες εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἐφαρμοζόμενου τὰ παρ' ἐγγέλματα του. Πῶς δὲ τὴν χάνομεν; Ἀπιστῶντες εἰς τὸν Χριστόν, μὴ

προσευχόμενοι, κωφεύοντες εις τούς λόγους του, καταπα-  
τούντες τὰς ἐντολάς του.

Μερίστην ζήμιαν θεωρούμεν τὸ νὰ χάσωμεν χρήματα ἢ  
ἄλλο τι ἐγκαθήμεν, τὸ νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἑμῶς ἀπὸ  
τὴν Θεὸν οὐδὲ μᾶς λυπεῖ καὶ, οὐδὲ μᾶς στενοχωρεῖ καθό-  
λου, ἀλλ' ἐντελῶς ἀδιαφοροῦμεν καὶ ἀφροντιστοῦμεν, καί-  
τοι τὸ βράθυρον τῆς καταστροφῆς καὶ ἡ ἄβυσσος τοῦ δό-  
λου εἶναι πρὸ τῶν ποδῶν μας.

Υπάρχουσιν οἱ φρονούντες, οἱ τὸ νὰ φροντίζῃ τις περὶ  
τῆς ψυχῆς του εἶνε ζήτημα ἀνάξιον πάσης προσοχῆς καὶ  
φροντίδος, καὶ, ἂν θέλετε, ἐνδειξίς διανοίας στενῆς καὶ  
περιορισμένης, καὶ μωρᾶς καὶ βλακώδους. "Ὅτι δὲ τὸ νὰ  
νὰ ἀμαρτήσῃ τις, ἂν δὲν προκαλέσῃ τιμωρίαν ἐκ μέρους  
τῶν ἀνθρώπων, οὐδεμίαν ἐπιφέρει ζήμιαν, μᾶλλον δὲ ἡδυ-  
νήν καὶ τέρψιν, καὶ χαρὰν καὶ ὠφέλειαν.

Οὐαὶ εἰς αὐτούς! Ἔστι οἱ ἀνθρώποι τοῦ κόσμου, οἱ ἀν-  
θρώποι τῆς ἁμαρτίας, δοῦλοι τῶν παθῶν των, ἐρπον-  
τες εἰς τὴν ὕλην, χαμερπεῖς καὶ ἀναίσθητοι, διεφθαρμέ-  
νοι τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα· ἐρμια οἰκτρὰ τοῦ  
κηρυκτοῦ βούματος καὶ τῆς κοσμικῆς πλάνης καὶ παρα-  
προσύνης. "Ανθρώποι τοιούτων ἰδεῶν εἶναι ἐχθροὶ ὅχι τοῦ  
Θεοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἑαυτοῦ των ἐχθροὶ, ἀλλὰ καὶ  
τῆς κοινωνίας, ἐν ἣ ζωῶν, καὶ τοῦ ἔθνους, εἰς ὃ ἀνέκουν. Διὰ  
τοῦτο δὲ ἀνάγκη ἀπόλυτος ἐπιβάλλει νὰ προσέχωμεν μὴ  
παρασυρθῶμεν καὶ πλανηθῶμεν ὑπ' αὐτῶν, ἀκολουθοῦν-  
τες τὴν ἁμαρτίαν καὶ καταποντιζόμενοι καταποντισμὸν  
ἀφροντων καὶ αἰώνιον.

Ἡ ψυχὴ μας, φίλοι ἀναγνώσται, εἶναι τι μέγα καὶ  
σπουδαῖον, εἶναι τι ἀνεκτίμητον. Ἡ ζήμια ὅχι ἀγαθὸν  
τινὸν μόνον, ἀλλὰ τοῦ κόσμου ὅλου μηδὲν εἶναι ἀπάναντι  
τῆς ζήμιας τῆς ψυχῆς. Διότι ὁ κόσμος ἂν σήμερον ὑφίστα-  
ται, ἀλλὰ μετὰ καιρὸν θὰ ἀφανισθῇ καὶ καταστραφῇ, ἐν  
ᾧ ἡ ψυχὴ αἰώνιος θὰ ὑπάρχῃ, οὕσα ἀθάνατος, καθὼς  
ἀθάνατος εἶναι ὁ πλάσας αὐτὴν Θεός.

"Αν λοιπὸν τὴν προσοχὴν μας καὶ τὰς βλέψεις μας εἰς  
αὐτὴν πρὸ πάντων στρέψωμεν, θὰ ἔχωμεν κέρδος μέγα,  
ἀλλὰ καὶ αἰώνιον, ὁδὸν ὑπερκόσμιον, ἀλλὰ καὶ ἀτελευτή-  
τον, εὐδαιμονίαν ἀρρητον, ἀλλὰ καὶ ἀληγτον.

"Αν ὅμως εἰς τὴν ὕλην ἀφοσιωθῶμεν καὶ τῆς ἁμαρτίας  
δοῦλοι γένωμεν, τὸ πᾶν ἐχάσαμεν. Δυστυχεῖς εἰς τὸν  
κόσμον αὐτόν, δυστυχέστεροι θὰ εἴμεθα εἰς τὸν κόσμον τὸν  
ἄλλον, ἡ δὲ θλίψις καὶ ἡ δόδυνη ἀρχόμεναι ἀπὸ τὴν ζώην  
τὴν παρούσαν, θὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ εἰς τὴν ζώην τὴν  
μέλλουσαν ἀλήγτως καὶ ἀτελευτήτως.

"Ἐξ ἡμῶν ἔξαρθᾶται νὰ κερδίσωμεν τὸ πᾶν, ἐξ ἡμῶν  
ἐξαρτᾶται καὶ νὰ χάσωμεν τὸ πᾶν. Εἰς ἡμᾶς ἀπόκειται  
νὰ εἴμεθα αἰώνιος εὐτυχεῖς, εἰς ἡμᾶς ἀπόκειται καὶ νὰ εἴ-  
μεθα αἰώνιος δυστυχεῖς. Νουνεχεῖς λοιπὸν καὶ σώφρονες ἂν  
εἴμεθα, πάση δυνάμει ἂς φροντίσωμεν νὰ κερδίσωμεν τὴν  
ψυχὴν μας, ἥτοι νὰ ἐκασφαλίσωμεν τὴν αἰώνιον ζωὴν, τὴν  
αἰώνιον εὐτυχίαν, θερμῶς ἐπικαλούμενοι πρὸς τοῦτο ὁρω-  
γὸν καὶ ἀντιλήπτωρα τὸν οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα.

Ἀθανάσιος Δ. Παύλης

## Ο ΑΠΟΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΠΙΘΚΟΥ

### ΧΑΡΑΚΤΗΡ

### ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

#### ΠΡΟΣΩΠΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ καθηγῆτής τῆς ἱατρικῆς.  
ΓΙΑΝΝΗΣ ὑπηρέτης του.

#### ΣΚΗΝΗ Β' (1)

**Δημήτριος.** Αὐτὸ προέρχεται, Γιάννη, ἐκ τοῦ δι-  
εως σήμερον ὁ κόσμος ἐδάδιζε χωρὶς τὴν ἐπιστήμην. Εὐ-  
τυχῶς εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ ὑπάρχουν παρὰ μόνον ἐκού-  
σιοι κουτοί.

**Γιάννης.** Δηλαδή, κύριε; κάθε κουτὸς θὰ μπορῇ νὰ  
γεῖνῃ ἐξυπνος, ἀρκεῖ νὰ θελήσῃ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν συ-  
ταγὴν σας;

**Δημήτριος.** Δὲν εἶνε, ἀνόητε. Ἰδική μου ἡ συνταγὴ  
εἶνε τῆς ἐπιστήμης.

**Γιάννης.** Ποίως Ἐπιστήμης, κύριε; τῆς γειτόνι-  
σας μας (2);

**Δημήτριος.** Σὲ ἐλευροῦσα ἐξυπνότατον, Γιάννη.

**Γιάννης.** Νὰ μὲ συμπαθήσητε, κύριε. Δὲν συνεμω-  
φώθηκα, βλέπετε, ἀκόμη πρὸς τὴν δίκαιαν.

**Δημήτριος.** Ἄς ᾔνῃ. Ἄλλ' αὐτὸ, διὰ νὰ τὸ ἐννοή-  
σῃς, δὲν ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ τὴν δίκαιαν. Τὸ φωτοφρικὸν  
στοιχεῖον καὶ τοῦ πτωχοῦ τοῦ ἐγκεφάλου εἶνε ἐπαρκὲς  
διὰ τοιαύτην κατανόησιν. "Ὅταν λέγω ἐπιστήμην, ἐννοῶ  
τὴν ἐπιστήμην τῆς φύσεως, καὶ ἰδίως, εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος  
ζήτημα, τὴν χημείαν καὶ τὴν ἱατρικὴν.

**Γιάννης.** Μὰ ἡ ἐπιστήμη ὁμιλεῖ καὶ γράφει, κύριε.

**Δημήτριος.** Βέβαια, ὁμιλεῖ καὶ γράφει καὶ τῶν  
ἀντιπροσώπων τῆς. "Ὅταν ὁμιλῇ ὁ Βόχνης, ὁ Μολισθῆ, ὁ  
Φόγγυ, ὁ Χέκελ, εἶνε ὡς νὰ ὁμιλῇ αὐτὴ ἡ ἐπιστήμη.

**Γιάννης.** Φαίνεται, κύριε, ὅτι οἱ σοφοὶ αὐτοῦ δὲν θὰ  
ἐτρωγὰν τίποτε ἄλλο παρὰ φακὴν καὶ ψάρι.

**Δημήτριος.** Λοιπὸν, Γιάννη, σύμφωνοι. Ἀπὸ αὐ-  
ριον ἀρχίζομεν τὴν δίκαιαν. Ἐπὶ ἓνα μῆνα θὰ τραφῇ μὴ  
φακὴν καὶ μὴ ψάρι, καὶ κατόπιν θὰ ἀρχίσωμεν τὴν διδα-  
σκαλίαν. Εἰς διάστημα μίαις ἐβδομάδος θὰ σε κάμω φρο-  
στήρα.

**Γιάννης.** (ὡστε συστελλόμενος). Εὐχαριστῶ πολύ, κύ-  
ριε. Ἀλλὰ ἐπιτρέπεται νὰ...

**Δημήτριος.** Ἐλευθέρα. Μὲ τὸ νὰ καταγίνωμαι μαζί  
σου εἰς τοιαύτας συνομιλίας, πρέπει νὰ ἐννοήσῃς, ὅτι ἔχω  
πολὺ ἐνδιαφέρον διὰ σέ.

**Γιάννης.** Ἡ πολλὴ καλωσύνη σας, κύριε. Ἡμεῖς νὰ

(1) Συνέχεια τῆς Β' σκηνῆς ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου.

(2) Σ. Σ. Ὡς γνωστὸν, ὑπάρχει καὶ ὄνομα γυναικείου Ἐπι-  
στήμης, ἐμπεριλαμβανόμενον καὶ εἰς τὸ ὀνολόγιον τῆς Ἐκκλη-  
σίας μας.

ἡς εἶπω ὅμως, ὅτι; ἐπειδὴ, μὲ συμπάθιο, κύριε...  
Ἐπειδὴ δηλαδή ἡ φακὴς μοῦ φέρουν σὰν φούσκωμα, καὶ  
... πῶς νὰ σὰς τὸ εἰπῶ;... μοῦ φέρουν δηλαδή καὶ κατὶ  
σχετικὰ... ἐπακόλουθα, διότι, καθὼς ἔλεγεν ὁ μακαρί-  
της ὁ Παῖς; μοῦ, δεινὸν τὸ φούσκωμα, οὐ γὰρ ἔρχεται  
μόνον, καὶ ἐπειδὴ τὰ ψάρια, πρὸ πάντων τὰ μικρὰ, ἔχουν  
κόκκαλα, καὶ νὰ τὰ τρώγῃ κανεὶς ἓνα μῆνα ἐλόκληρον,  
μεσημέρι-βράδυ, ἔμπορεῖ νὰ μὴν ᾔνῃ πύγουρον πρᾶγμα,  
τολμῶ κύριε, μὲ ἔλον τὸ θάρρος, τὸ δοῦν μοῦ διδοὶ ἡ  
καλωσύνη σας καὶ τὸ πρὸς με ἐνδιαφέρον σας, τολμῶ νὰ  
σὰς ζητήσω...

**Δημήτριος.** Τί;

**Γιάννης.** Μίαν προθεσίαν.

**Δημήτριος.** Διὰ νὰ σκεφθῇς; Εἶσαι κύριος. Αὐτοῦ  
μαί μόνον, διότι τοιοῦτοτρόπως ὁ ἀργήσης περισσότερον  
εἰς τὸ νὰ μάθῃς τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ κατανοήσῃς ἀπὸ  
τὸ φῶς τῆς. "Ὅσο γρηγορώτερα, τόσο καλῆτερα. Καὶ  
μία στιγμὴ ἐκτὸς τῆς ἐπιστήμης εἶνε ζήμια ἀνυπολόγι-  
στος. Ἐπειτα, τί νὰ σκεφθῇς; Εἰς τοιαῦτα πράγματα  
δὲν σκέπτονται, ἀλλὰ πεῖθονται. Ἡ ἐπιστήμη ἐκαθάρισε  
τὸ ζήτημα. Τί λοιπὸν θὰ σκεφθῇς ἐσὺ, μάλιστα πρὶν ἀνα-  
πτύξῃς καὶ αὐξήσῃς τὸ φωτοφρικὸν στοιχεῖον τοῦ ἐγκεφά-  
λου σου;

**Γιάννης.** Ἀκριβῶς δι' αὐτό, κύριε, κρίνω ὅτι πρέ-  
πει, ὅχι νὰ σκεφθῶ, ἀλλὰ νὰ ἐρωτήσω.

**Δημήτριος.** Νὰ ἐρωτήσης; Καὶ ποῖον;

(Ἀκούεται ἔξωθεν φωνή: ψάρι, φρέσκα ψάρι).

**Γιάννης.** (ὁρμὴν πρὸς τὸ ἀνοιχτὸν παράθυρον, φω-  
νάζει μὲ δυνατὴν φωνήν). Ψάρι. Ἀί! σὺ μὲ τὰ ψάρια.

**Δημήτριος.** (μετὰ χαρᾶς). "Ὡστε ἀπεφάσισεν. Ἰδοὺ  
λοιπὸν ἀρχὴ καταντήσεως. Ἡ ἀλήθεια χάρις εἰς ἐμὲ τὸν  
ταπεινὸν τῆς ἐπιστήμης θεράποντα, θὰ ἔχῃ μετὰ ἓνα  
μῆνα ἓνα προσήλυτον ἐκ τῆς λαϊκῆς τάξεως. Καὶ οὕτω  
ἀρχίζομεν τὸ ἔργον. Φακὴ καὶ ψάρι. Ἰδοὺ τὸ πᾶν.  
Δι' αὐτῶν θὰ συντελεσθῇ ἡ ἀναμόρφωσις τοῦ κόσμου. Ὁ  
Χριστὸς εἶπεν: «ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς». Ἡμεῖς δὲ λέγομεν  
«ἐκ τοῦ φωσφόρου, δηλαδή ἐκ τῆς φακῆς καὶ τῶν ψαριῶν  
τὸ φῶς». (Στρεφόμενος πρὸς τὸν Γιάννην): Γιάννη, ἀνα-  
βαίνει ὁ ἱχθυοκόσμος;

**Γιάννης.** Ζυγίζει, κύριε. Θὰ τοῦ ξαναφωνάξω.

**Δημήτριος.** Τί ψάρι ἔχει;

**Γιάννης.** Μπαμπούνια, θαρρῶ.

**Δημήτριος.** Τρέξε κάτω, καὶ ἂν τὸ εἴρῃς φρέσκα,  
πάρε μίαν ὀκταν.

**Γιάννης.** Μὰ ἐγὼ ἔλεγα, κύριε, νὰ ἄρχετο ἑπάνω.

**Δημήτριος.** Καὶ γιατί ἑπάνω;

**Γιάννης.** Διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσω.

**Δημήτριος.** Εἰς τί;

**Γιάννης.** Δι' αὐτὸ ποῦ μοῦ εἶπε ἡ ἐξοχότης σας.  
(ὁ Δημήτριος φαίνεται διαπορῶν). Ἐσκέφθηκα δηλαδή,  
ὅτι καλοὶ εἶνε καὶ ἐκεῖνοι οἱ σοφοί, ποῦ μοῦ ἀνέφερε προη-  
γουμένως ὁ κύριος, ἀλλὰ ἕνας ψαράς πάντοτε θὰ ᾔνῃ πε-  
ρισσότερον ἀρμόδιος. Λογαριάζω μάλιστα νὰ ἐρωτήσω καὶ

ἓνα μπακάλικον φίλον μου. Αὐτός, ζεῦρετε, τρώγει συνήθως  
φακὴν. "Ὡστε, ἂν πραγματικῶς, ἐξοχώτατε, ἡ ἱσυχία καὶ  
τὰ ψάρια δίδουν τὰ στοιχεῖα τῆς σοφίας, οἱ ψαράδες καὶ  
τέτοιοι μπακάλικες σὰν τὸν φίλον μου στοργάζονται πῶς  
πρέπει νὰ ᾔνῃ οἱ σοφοὶ τῶν σοφῶν. Διότι αὐτοὶ μὲ τὴν  
δίκαιαν των, εἶνε οἱ εὐτυχεῖς κάτοχοι ἀφροντοτέρου πλού-  
του φωσφόρου, καὶ κατὰ συνέπειαν, κατὰ τὴ λέγειν τοῦ  
Βόχνης, καὶ τῶν ἄλλων ποῦ εἶπατε, ἔχουν καὶ τὸ πλέον  
γερὸ καὶ φωτεινὸ κεφάλι. (Ἀκούεται πάλιν ἔξωθεν ἡ  
φωνὴ: ψάρι, φρέσκα ψάρι). Ὁ Γιάννης κύπτει καὶ αὐθις,  
διὰ νὰ φωνάξῃ τὸν ψαράν).

**Δημήτριος.** (προλημδύων). Μά, βρε ἀνόητε!

**Γιάννης.** Μά, κύριε...

**Δημήτριος.** Μά, σοῦ λέγω! (Δεικνύων τὸ παράθυρον).  
Θὰ σὲ γαρμποτσάκισω ἂν ἐκεῖ!

**Γιάννης.** Ἐν ὀνόματι τῆς ἐπιστήμης, ἐξοχώτατε.  
Ἐν ὀνόματι τοῦ φωσφόρου, τῆς φακῆς, τοῦ Βόχνης, τοῦ  
Χέκελ, τῶν ψαριῶν...

**Δημήτριος.** (ὁρμὴν καὶ λαμβάνων αὐτὸν ἐκ τοῦ βρα-  
χίονος, τὸν σπρώχνει βιαίως πρὸς τὸν θύραν). Ἐξω, κτῆ-  
νος! ἔξω! Δὲν εἶσαι σὺ οὕτε διὰ φακὴν, οὔτε δι' ἄχυρα.

**Γιάννης.** (προβάλλων ἀπὸ τῆς θύρας). Ἐνας πτωχὸς  
καὶ ἁμαθὴς ὑπηρέτης βέβαια δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ τὰ πλε-  
ονεκτήματα τοῦ κυρίου.

**Δημήτριος.** Αὐθαδέστατε! εἶσαι, βλέπω, καὶ ἀναι-  
σχυντος. Σὲ ἀπολύω ἀμέσως ἐκ τῆς δημοσίας μου.

(Ἐμφανίζεται ὁ Κώστας ἀσημαίνων καὶ σύρον τὴν  
μαϊμὸν περιφρονῶν ἅμα καὶ ἀγρευμένον).

#### ΣΚΗΝΗ Γ'

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΚΩΣΤΑΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ

**Δημήτριος.** Τί συνέβη Κώστα; Τί τοῦ ἔκαμες τοῦ  
πτωχοῦ αὐτοῦ ζῆλου; (πλησιάζει εὐλὸν πρὸς τὴν μαϊ-  
μὸν). Μὰ εἶνε καὶ πληγωμένη, βλέπω, ἡ δυστυχής. (Λαμ-  
βάνει τὸν Κώστα ἐκ τοῦ φορέματος καὶ τὸν σείει σφο-  
δρῶς). Μὰ ὁμίλει λοιπὸν, ἄθλιε, ὁμίλει! Πῶς τὸ ζῶν  
αὐτὸ ἔτσι; Τί σοῦ ἔπαισε; Κατ' αὐτὸν λοιπὸν τὸν τρέ-  
πον ἐκτελεῖς τὰς παραγγελίας μου; Νὰ μοῦ τὸ καταπλη-  
γώσῃς;

**Κώστας.** "Ὁχι, ἐγὼ, κύριε, ὄχι ἐγὼ.

**Δημήτριος.** Μὰ ποῖος λοιπὸν τὴν ἐπλήγωσε;

**Κώστας.** Θὰ σὰς τὸ εἰπῶ, κύριε, θὰ σὰς τὸ εἰπῶ.

"Ὁχι ἐγὼ, σὰς λέγω ἡ κυρία μητέρα σας, ἐξοχώτατε.

**Δημήτριος.** Ἡ μητέρα μου; Καὶ τί εἶχε νὰ κάμῃ ἡ  
μητέρα μου μὲ τὴν μαϊμὸν; Καὶ τί τῆς ἔκαμεν ἡ μαϊμὸς  
τῆς μητέρας μου; Κώστα, ψεύδεσαι.

**Κώστας.** "Ὁχι, κύριε, ὁ Κώστας δὲν λέγει ψεύματα.  
Ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι ἡ κυρία μητέρα σας δὲν συμφώνει  
μαζί σας.

**Δημήτριος.** Δηλαδή;

**Κώστας.** Δηλαδή, ἅμα εἶδε τὴν μαϊμὸν, ἤρπισε νὰ  
γρυμιάξῃ καὶ νὰ τὰ βάλῃ μαζί μου. Τί τὸ θέλεις αὐτὸ  
τὸ ἀσχημόζωον; μοῦ λέγει. — ἐγὼ τὸ θέλω; τῆς εἶπα· ὁ



κύριος; τὸ ἔρερε. — Ἦ κύριος; μοῦ λέγει· καὶ τί τὸ θέλει ὁ κύριος; Δὲν τὸ βλέπεις; Ἦναι σὺν τῷ μωτέρᾳ σου. — Ἦ προσβολή, κύριε, ἥτο μεγάλη, ἀλλ' ἐσεβάσθηκα τὴν κυρίαν· τῆς εἶπα μόνον εἰς αὐτὸ τὴν ἀπάντησιν, κυρία, ἔμπορει νὰ σὰς τὴν δώσῃ ὁ κύριος; Ἦ ἐννοεῖς; μοῦ λέγει· ἐννοῶ, τῆς εἶπα, ὅτι κατὰ τὸν κύριον καὶ ἄλλα μωτέρα ἔμπορουν νὰ μοιᾶζον τῆς μαῖμους. — Ἦ ἔχει νὰ εἰπῇ αὐτό; μοῦ λέγει ὁ κύριος. Θέλει; νὰ μὲ προσβάλῃς παληάνθρωπε. — Ὁχι, κυρία μου, τῆς εἶπα ἐγὼ, ὁχι, διόλου δὲν τὸ ἔαλα τὸν νόον μου· μόνον ὁ κύριος μοῦ εἶπεν ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καταγόμεθα ἀπὸ τὴν μαῖμουν, καὶ ὅτι χρεωστούμεν νὰ τὴν σεβώμεθα, ἐπειδὴ αὐτὴ εἶνε ὁ πρόγονός μας.

**Δημῆτριος.** Καὶ τί ἤθελες, ἐλεεινὲ καὶ τρενάθλιε, νὰ τὰ εἰπῇς αὐτὰ εἰς τὴν μητέρα μου; Διατί νὰ τὴν συγχύσῃς;

**Κώστας.** Μόνη τῆς συγχύσθη, κύριε· ἐγὼ δὲν τῆς εἶπα νὰ συγχύσῃ. Ἐγὼ ἠθέλησα μάλιστα νὰ τὴν φωτίσω καὶ νὰ τὴν καθυπαγάω. Ἐπειτα ἐνεφώνη, ὅτι ἡ ἐξοχότης σὰς θὰ ἐλυπεῖτο, ἂν ἡ κυρία μητέρα τῆς σῆς ὡμίλουσε μὲ τὴν περιφρόνησιν δι' αὐτὸν ἐδῶ τὸν πολυτέλειστον πρόγονόν μας, καὶ ἐνόμισα ὅτι ἔπρεπε νὰ τῆς ἐμβάλω τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ μαῖμου εἶνε πλέον ἄξιότιμος καὶ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἰδίους, καὶ ὅτι, ἂν ποτε κανένας εἰλεγε τὴν κυρίαν μητέρα σὰς μαῖμουν, ἀγὰρ νὰ ταρχυθῇ, ἔπρεπε μάλιστα νὰ καμαρώσῃ.

**Δημῆτριος.** Καὶ τῆς τὰ εἶπες αὐτά, τέρας;

**Κώστας.** Ἦτο καθῆκόν μου, κύριε. Καὶ ἐνόμισα μάλιστα ὅτι θὰ μὲ ἐπαινοῦσατε, διότι ἀνταπέδωκα τοιοῦτο τρόπο· τὸ καλὸν, τὸ ὅποιον μοῦ ἔκαμεν ἡ ἐξοχότης σὰς. Ἐμὲ ἐρωτίσεν ὁ υἱός, ἐγὼ ἐφώτισα τὴν μητέρα. Καὶ εἶπας, κύριε, καὶ νὰ τὸ κατέρωθονα· ἀλλὰ κατὰ κακὴν μου τύχην, καὶ τῆς κυρίας, καὶ τῆς ἐξοχότητός σὰς, καὶ τοῦ σεβαστοῦ τοῦτου προγόνου μας, ἐκεῖ ποῦ ἔκαμνα αὐτὴν τὴν διδασκαλίαν, καὶ ἡ κυρία μητέρα σὰς, ἀπὸ τὴν μεγάλῃν συγκίνησιν διὰ τὴν τὴν σὸφίαν, τῆς ἐξοχότητός σὰς, ἤνοιξε τὸ στόμα τῆς ἄφρονος, καὶ με ἐθέρεει, ἔφαρμα μὰς ἐφύλασεν ἡ δεσποινὴς Εὐφροσύνη.

**Δημῆτριος.** Ἦ μνηστὴρ μου; πῶς; Εἶνε ἐδῶ ἡ μνηστὴρ μου; ποῦ; (Ἰστοιμάζεται νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ).

**Κώστας.** Μὴν στιγμήν, κύριε· σταθῆτε, παρακαλῶ ἡ δεσποινὴς Εὐφροσύνη εἶνε τώρα καὶ ἐκεῖνη εἰς κλίκαν, ὅχι ταρχήν, Θεὸς φυλάξῃ, οὔτε σύγχυσιν, μὴδ' ἄμπα, τέτοια πράγματα δὲν ἔχομεν, ἀλλ' εἰς κλίκαν... Ἦ τὴν εἰποῦμεν... συγχύσῃ.

**Δημῆτριος** (συγκρατῶν τὴν ὀργὴν τοῦ). Περιμένω ν' ἀκούσω συνέχῃαν τῶν κατηρημάτων σου, ἀλιτῆριε. (Ἀκολουθεῖ)

## ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΕΡΙΚΟΠΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ 27 Μαΐου.

(Ματθ. Γ'. 32 - 38 καὶ Ιω. 17 - 30)

Ἐἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ μαθηταῖς: Πᾶς ὅστις ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν ἄρνησται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὀρνήσομαι αὐτὸν καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. (Οὐ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν τὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος.) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ: Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφῆκαμεν πάντα καὶ ἀκολουθήσάμεν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς: Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ καλιγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροῦς, ἔνεκεν τοῦ ἐνομμάτος μου, ἐκατονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζῶν αἰώνιον κληρονομήσει. Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

### Εἰσηγγελία.

Μερικοὶ ἐπιτόλαιοι κριταὶ τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων ὑποστηρίζουν, ὅτι ὁ Θεός, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀνταποδόσεως, δὲν θὰ μᾶς κρίνῃ καὶ κατὰ τὴν πίστιν μας, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὰ ἔργα μας. Ἀλλ' ὁ ἰδιὸς ὁ Χριστὸς διακηρύττει, ὅτι ἡ θεία δικαιοσύνη θὰ λάβῃ ὑπ' ἄμφω τὰς ὁχλούς· μόνον τὴν δικαιοσύνην καὶ τὸν βίον μας, ἀλλὰ καὶ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεώς μας.

Ἦ ἀνωτέρω εὐαγγελικὴ περικοπή τὸ λέγει σαφῶς καὶ καθ' ὅσον αὐτὰ ὁ οὐράνιος Πατὴρ δὲν θὰ ἐξετάσῃ μόνον πῶς ἐφάρθκαμεν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ πῶς ἐφάρθκαμεν πρὸς τὸν Υἱόν του τὸν μονογενῆ. Πρὸς τοὺς ἀνθρώπους χρεωστούμεν νὰ πολιτευθῶμεν μὲ ἀνεξικακίαν, μὲ ἐπεικίαν, μὲ ἀγαθότητα. Μᾶς βλέπουσιν; Ἀς τοὺς ἀγαθοποιώμεν. Μᾶς σφάλλουσιν; Ἀς τοὺς συγχωρῶμεν. Μᾶς καταρῶνται; Ἀς τοὺς εὐλογώμεν. Ἐάν πενωσιν, ἄς τοὺς ψωμίζωμεν. Ἐάν γυμνητεύωσιν, ἄς τοὺς ἐνδύωμεν. Ἐάν ἀσθενώσιν, ἄς τοὺς νοσηλεύωμεν. Καὶ εἰς ὅ,τι δὴ ποτε λάβωσι τὴν ἀνάγκην μας, ἄς τοὺς φαινόμεθα βοηθῶν καὶ χρήσιμοι, σύμφωνα μὲ τὰς δυνάμεις μας.

Ἀφοῦ λοιπὸν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὀφείλομεν νὰ εἰμεθα τὸσον καλοί, πῶς δυνάμεθα νὰ εἰμεθα ἀδιάφοροι πρὸς τὸν Χριστόν, ὅστις εἶνε ἀπείρως ἀνωτέρος τῶν κατὰ τὴν ἄξιαν, καὶ τὸν ὅποιον ὀφείλομεν νὰ ἀγαπῶμεν περισσότερον ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μας; ἀφοῦ καὶ ἐκεῖνος περισσότερον ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του μᾶς ἠγάπησεν;

Ὁ Χριστὸς, χωρὶς καμμίαν ὑποχρέωσιν, χωρὶς νὰ δυνάμει

νάμεθα ἡμεῖς νὰ ἔχομεν καμμίαν ἀπαίτησιν, ἀπὸ καθαρὰν ἀγάπην ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας μας, καὶ τοῦτο, ἐνῷ εἰμεθα ἔνοχοι καὶ ἁμαρτωλοί. Πῶς λοιπὸν ἔμπορει νὰ λαλῇ, ὅτι ἡμεῖς δὲν ὑπέχομεν καμμίαν εὐχόνην ἀπέναντι τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι, ἐάν μὲν δὲν ἀγαπήσωμεν τοὺς ἐχθρούς μας, δὲν θὰ ἴδωμεν πρόσωπον Θεοῦ, ἐάν δὲ σταθώμεν ἀχάριστοι πρὸς τὸν Σωτῆρά μας, ὅστις μᾶς ἐξηγόρασε διὰ τοῦ ἰδίου του αἱματος, ὅα κληρονομήσωμεν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ βασιλείαν;

Ἦ ἀχαριστία πρὸς τὸν Χριστόν, ἡ ἑλλείψις τῆς ὀφειλόμενης τιμῆς πρὸς αὐτόν, ἡ ἄρνησις αὐτοῦ, εἶνε βεβαίως τὸ μεγαλύτερον καὶ βαρύτερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἐγκλήματα ἐνὸς χριστιανοῦ. Πῶς λοιπὸν εἶνε δυνατόν, ἐνῷ θὰ τιμωρηθῇ, διότι θὰ ὀφείλῃ ἓνα ἄνθρωπον, νὰ μείνῃ ἀτιμωρότης, ὅταν περιφρόνησιν τὸν Αὐτοῦ τὴν του καὶ Θεόν του;

Ὅτι δὲ ὁ Χριστὸς πρέπει νὰ μᾶς ᾔη προσηλεύστερος καὶ τιμιώτερος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, τὸ ἐφανέρωσεν ὁ ἰδιός. Ἐάν ὀφείλομεν ἀγάπην καὶ φροντίδα δι' ὅλους τοὺς ἰσχυροὺς μας, ὑπάρχουν τινὲς μεταξὺ αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξήλθον καὶ ὑπὲρ πάντας ἐπιβάλλονται εἰς τὴν στοργὴν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν μας. Ἰσοῖς εἶνε οὗτοι; Οἱ ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως φίλατοι μας, ἥτοι οἱ ἀδελφοί μας, οἱ ἀδελφαί μας. ὁ πατήρ μας, ἡ μήτηρ μας, ἡ γυνὴ μας, τὰ τέκνα μας. Εἶνε ἐπίσης συμπεριφερόντα τινὰ ἡμῶν, τόσον ἐπιτακτικὰ, ὡς καὶ ἱερά, ὥστε θὰ ἦτο ἁμαρτία, ἐάν δὲν ἐνδιεφερόμεθα δι' αὐτά. Τοιαῦτα εἶνε τὰ ἀποβλέποντα εἰς αὐτὴν τὴν συντήρησίν μας. Καὶ ὅμως ὁ Χριστὸς μᾶς ἀδελφώνει ὅπως, ὅτι αὐτὸς πρέπει νὰ ᾔη εἰς ἡμᾶς ὑπὲρ ὅλα ταῦτα. Ὁ ἔγκρατος εἶπεν τοὺς οἰκείους του καὶ τὰ νόμιμα συμπεριφερόντα του ἀνεπιτακτικῶς ἡθικῶς ἀνάγκας, εἶνε ἔνοχος. Ἀλλ' ἐάν ποτε τὸ καλὸς ἢ περίστασις, νὰ ἐκλέξωμεν μεταξὺ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς ἀφοσίωσης πρὸς τὴν οἰογένειάν μας καὶ τὰ ἔργα μας, ὁ Χριστὸς μᾶς δεικνύει καθαρά τὸ καθῆκόν μας: ὀφείλομεν τὰ πάντα νὰ παραιτήσωμεν, διὰ νὰ μείνωμεν μαζὶ τοῦ.

Οἱ ἀρχαῖοι χριστιανοὶ ἐκαλοῦντο νὰ ἐκλέξωσι μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ καὶ μεταξὺ τῶν οἰκείων αὐτῶν καὶ τῶν συμπεριφερόντων τῶν. Ὁμολογούντες ὅτι ἦσαν χριστιανοί, καὶ ὅτι ἐπέμενον εἰς τὸ νὰ ᾔη τοιοῦτοι εἶχον ὡς ποινὴν δήμευσιν, βίασιν, θάνατον. Ἀρνούμενοι τὸν Χριστόν, ἠδύναντο νὰ μείνωσιν ἀνεξήγητοι, καρπούμενοι τὰς περιουσίας τῶν καὶ ἀπολαμβάνοντες τὰ θελήματα τῆς ἐπιγείου οἰκογενεακῆς ζωῆς. Τὴν ἔπρεπε νὰ πράττουν; ὁ Χριστὸς τοὺς εἶχεν ἐδιδάξει, καὶ συμφώνως ἐμύροντο· ὁμολογοῦν δηλαδὴ τὴν πίστιν τῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων τῶν καὶ τῶν ἀγρόν τῶν, ἡ ἀπὸ τῆς ἀγαθότης τῆς οἰκογενεακῆς τῶν, ἐστρόντο εἰς τὴν φυλακὴν, εἰς τοὺς βασανισμούς, εἰς τὸ μαρτύριον. Ἦτο δίκαιον; Βεβαίως, ὑπὲρ ὅλα ἡ πίστις καὶ ὁ Χριστός. Οἱ στρατιῶται δὲν ἀποθνήσκουν ὑπὲρ τῆς πατρίδος τῶν καὶ τοῦ βασιλέως τῶν; Ἀλλ' ὁ Χριστὸς καὶ πατὴρ μᾶς εἶνε καὶ βασιλεὺς μας. Τὴν λοιπὴν ἱερώτερον καὶ ἐντιμότερον ἀπὸ τὸ νὰ ἀποθνήσκωμεν ὑπὲρ αὐτοῦ, τότ' ἂν μάλ' ὅσον καὶ οὗτος ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν;

Σήμερον ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ δὲν μᾶς στοιχεῖ τίποτε. Δυνάμεθα νὰ εἰμεθα ἐν τῷ φανερῷ, καὶ ἀπὸ τοὺς οἰκείους μας νὰ μὴ ἀποσπώμεθα, οὐδὲ ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως μας. Ἀλλὰ μένει καὶ τώρα ἀπῳφίς τις, εἰς τὴν ὁποίαν καλοῦμεθα νὰ δεῖξωμεν, ὅτι προτιμώμεν ὑπὲρ πάντας καὶ πάντα τὸν Χριστόν. Ποία εἶνε αὕτη; Ὅταν οἱ οἰκείοί μας ἢ τὰ συμπεριφερόντα μας ζητοῦν νὰ μᾶς ὑποτάξουν καὶ νὰ χαλαρώσουν ἢ νὰ συντρέψουν τὴν πίστιν μας καὶ τὴν χριστιανικὴν. Καὶ ἂν οἱ οἰκείοί μας γογγύουν καὶ ἐξεγείρονται καὶ μᾶς ἐμπαίζου

διὰ τὴν θερμότητα τῆς εὐσεβείας μας καὶ τὴν γενναίαν ἀφοσίωσιν μας πρὸς τὰ θεοκρατικὰ καὶ καθήκοντα, καὶ ἂν τὰ συμπεριφερόντα μας δύνανται σπουδάζειν νὰ ἐνυπνοτήσωσι κατὰ τὸ φαινόμενον διὰ πράξεων ἀντικειμένων πρὸς τὴν πίστιν μας, ἡμεῖς οὐδέποτε πρέπει ν' ἀφίσταμεν νὰ παρασυρθώμεν, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ ἐγκατεστήσωμεν εἰς τὴν πρὸς Χριστόν πίστιν, καὶ νὰ δεῖξωμεν, ὅτι καμμία δύναμις δὲν ἔμπορει νὰ μᾶς χωρίσῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ.

Ἐν γένει δὲ, ἔχομεν ἱερὸν καὶ ἀπαράιτητον καθήκον, ὅπως ὁμολογώμεν καὶ ἀκολουθώμεν τὸν Χριστόν εἰς πᾶσαν ὥραν καὶ στιγμήν, καὶ εἰς πᾶσαν περίστασιν τοῦ βίου μας. Ἐν τοῦ νοῦ μας, ἐν τῇ καρδίᾳ μας, ἐν τῇ γλώσσῃ μας, ἐν τῶν ἔργων μας, πρέπει νὰ ἐκπηδῇ ὁ Χριστός, οὕτως ὥστε ἐν αὐτῷ νὰ ζῶμεν, καὶ νὰ κινώμεθα, καὶ νὰ εἰμεθα, καὶ ὁλόκληρος ἡ ὑπαρξὶς μας νὰ ᾔη ὡς λαμπρὰ, καὶ τοῦ Χριστοῦ ἀνυμνῶμεν, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ καινομένη καὶ λάμπουσα. Ἐν τῇ οἰκογενείᾳ μας, ἐν τῇ κοινῇ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν φίλων μας, εἰς ὅλας τὰς συναναστροφὰς μας, ἄς μὴ ἐντεπωμένθα νὰ δεικνύωμεν τὴν πρὸς τὸν Χριστόν πίστιν καὶ ὑποταγὴν μας, ἀρετὴν νὰ τὸ κἀνωμεν μετὰ εὐλογίας καὶ ταπεινοφροσύνης, ἀνευ φαιστικῆς ἐπιδειξίας καὶ αὐτοδιαφωμίσεως. Καὶ ἂν εὐρεθώμεν ἀπέναντι ἀπίστων, οἵτινες πλάγιως, ἢ ἀπ' εὐθείας διὰ λόγων ἢ δι' ἔργων, ἀθετοῦσι τὸν Χριστόν καὶ καταπατοῦσι τὰς ἀληθείας καὶ τὰς ἐντολὰς τῆς πίστεώς του, ἄς μὴ ὑποταλόμεν ἀπὸ τῶν τοῖς δεῖξωμεν, κοσμίως, ἀλλ' εὐσταθῶς, ὅτι ἡμεῖς δὲν εἰμεθα σύμφωνα μαζὶ τῶν, καὶ ὅτι ἀπομακρύνοντες τὸν ἑαυτόν των ἀπὸ τὸν Χριστόν, φέρονται πρὸς τὴν σκοτίαν καὶ πρὸς τὴν ἀβυσσόν.

Τὸ χρέος μας τοῦτο δὲν εἶνε προαιρετικόν, ἀλλ' ἐπιτακτικόν· ὁ Χριστὸς δηλαδὴ ἀπαιτεῖ νὰ τὸ ἐκτελέσωμεν, καὶ ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα χριστιανοὶ νὰ εἰμεθα, ἐάν τὸ παραλείψωμεν. Ἦ ἐνοχὴ μας εἰς τοιαύτην περίστασιν, ἡ ὀργισμὸς μας εἰς μίαν στάσιν, διδόνσαν τὸ ἐνδύσιμον, ὅτι καὶ ἡμεῖς συμπεριζόμεθα τὰ φρονήματα τῶν ἀπίστων, εἶνε δι' ἡμᾶς ἐνοχὴ, ἥτις δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὴν ἔρρησιν τοῦ Χριστοῦ. Ἦ δὲ ἄρνησις αὕτη ἔχει τρομερὰς τὰς συνεπείας. Ἐάν τὸν ἄρνηθῶμεν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τοῦτον φανερόν ἢ πλάγιον, ὁριστῶς ἢ σιωπηρῶς, ὁ μᾶς ἀρνήθῃ καὶ αὐτὸς ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς του, ὁ μᾶς ἀποκηρύξῃ δηλαδὴ ὡς ἑένους καὶ ἐχθροῦ, μὴ ἔχοντα δικαίωμα εἰσεῖναι εἰς τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

Θέλει τις λοιπὸν νὰ δικαιωθῇ καὶ πρόσωπον Θεοῦ νὰ ἴδῃ; Τὸ καθῆκόν του εἶνε σαφῶς ἐνδεδειγμένον. Ἀς κάμῃ τὸ καλόν, καὶ ἄς ἀνῆλθῃ εἰς τὸν Χριστόν, ὅχι μόνον ἐν τῇ καρδίᾳ του, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς φανερᾶς ὁμολογίας του. Διότι ὁ Χριστός, ὡς εἶπεν, ἐκείνους μόνους θὰ συστήτῃ εἰς τὸν οὐράνιον Πατέρα του, οἱ ὁποῖοι ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων τὸν ὁμολόγησαν ὡς Κύριόν των καὶ ὡς Θεόν των.

### ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ 'ΑΝΑΠΑΛΑΣΕΩΣ,

ἢ τοῦ γαλλικοῦ

## Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Κατὰ μεταφράσιν

ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθ. 177)

Νοέμβριος 18..

Ἦ Ἐρριέττα εἰδωκε καὶ δευτέρον ὕμνον εἰς τὸν Ἀλιόερον. Ἐγείνα ἀνάδοχος τοῦ ἀγαπῶντος αὐτοῦ μικροῦ, καὶ

